

Razumevanje filma in refleksija celostne izkušnje

Špela Standerker

Ljubljana – Med prioritete ljubljanskega **Kinodvora** spada tudi izobraževanje, zato je ta v začetku letošnjega oktobra predstavil kulturno-umetniški program **Kinobalon**, s katerim želi vzgojno-izobraževalnim ustanovam ponuditi kakovosten filmski program ter dodatne kulturnovzgojne aktivnosti. Program, katerega ime je navdihnil kulturni film *Rdeči balon* (1956) Alberta Lamorissea, je razdeljen na dva dela: *Družinski Kinobalon* je ime otroškega in mladinskega programa, ki ob koncih tedna ponuja na ogled filme in brezplačne delavnice za najmlajše, drugi del programa pa sestavlja *Solski Kinobalon*, ki je na voljo izobraževalnim ustanovam vse leto. **Petra Slatinšek**, vodja programa filmske vzgoje v Kinodvoru, poudarja, da je film »resda lahko zabaven učni pripomoček, vendar je predvsem umetnost, ki lahko ključno pripomore k otrokovemu in mladostnikovem razvoju kritičnega mišljenja, estetskega čuta in ustvarjalnih sposobnosti«.

Kako ste oblikovali oziroma zastavili program Kinobalona?

Program Kinobalona je sestavljen iz filmskih projekcij in dodatnih kulturnovzgojnih aktivnosti, ki jih pripravljamo z zunanjimi sodelavci. Vse to je običajna praksa filmske vzgoje v tujini. Za šole smo pripravili ponudbo filmskega programa in aktivnosti v obliki kataloga, ki je narejen po zgledu kataloga Cinéma Arenberg v Bruslju. Tako smo že pred začetkom šolskega leta ponudili šolam celoletni program in jim na tak način omogočili, da so lahko program filmske vzgoje vključile v svoje učne načrte oziroma v koledar zunajšolskih dejavnosti. Kar

Petra Slatinšek: Pred letom dni je ministrstvo za šolstvo in šport izvedlo raziskavo v zvezi s potrošnjo kulturnih vsebin, ki je zajela vzgojno-izobraževalne ustanove po vsej državi. Raziskava je pokazala šokantno nizko stopnjo filmske vzgoje na vseh stopnjah izobraževalnega procesa, kar je pristojne na ministrstvu za šolstvo in šport ter na ministrstvu za kulturo spodbudilo, da so začeli razmišljati o bolj sistematičnem pristopu k filmski vzgoji znotraj kulturno-umetniške vzgoje. Posamezniki na obeh ministrstvih se trudijo za izboljšanje stanja, za bolj povezano sodelovanje med šolami in zunanjimi kulturnimi organizacijami, toda napredek bo čutili šele takrat, ko bo filmska vzgoja samostojni predmet na vseh ravneh šolanja.

pa zadeva sam izbor filmov, je bila naša prioriteta ponuditi različne filme različnim starostnim skupinam. Izbirali smo med filmi, ki so nam jih ponudili domači distributerji in festivali, pri izboru pa sta glavno vlogo

igrali žanrska raznovrstnost, v program smo vključili animirane, igrane in dokumentarne filme, ter vsebinska raznolikost.

V kolikšni meri program Kinobalon podpirajo pristojne institucije, na

primer ministrstvo za šolstvo in šport ter ministrstvo za kulturo?

Problem z omenjenima ministrstvom vidim predvsem v tem, da na ministrstvu za šolstvo in šport še vedno ni razpisa, na katerega bi se program, kot je Kinobalon, lahko prijavil. Letos so sicer objavili razpis za kulturno vzgojo, na katerega so se lahko prijavili vzgojno-izobraževalni zavodi, vendar pa je bil razpis narejen po evropskih modelih in ni bil prirejen slovenskim razmeram. Na ministrstvu za kulturo načelno sicer podpirajo projekte kulturne vzgoje, vendar pogosto ne tistih, ki se izvajajo v okviru vzgojno-izobraževalnih zavodov, saj naj bi bili ti domena ministrstva za šolstvo in šport. Naš program trenutno v celoti financira Mestna občina Ljubljana. Računamo na denar z razpisa za akcije pri Filmskem skladu RS in na evropska sredstva ter upamo na spremembe tudi na ministrstvu za kulturo.

V večini evropskih držav je predmet filmske vzgoje sestavni del vzgojno-izobraževalnega procesa, pri nas pa še zdaleč nima takega statusa. Kako bi vi ocenili položaj na področju filmske vzgoje v Sloveniji?

Filmsko vzgojo pri nas sicer imamo, vendar zgolj kot del širše kulturno-umetniške vzgoje, ki jo v glavnem izvajajo zunanje kulturne ustanove ali pa manjši krožki na določenih šolah. Količina in vsebina filmske vzgoje sta prepuščeni naključju oziroma osebnim izbiri pedagogov. Kot je dejala že začetnica filmske vzgoje pri nas Mirjana Borčič, prihaja filmska vzgoja v naše šole skozi stranska vrata, kar v praksi pomeni, da še vedno ni obvezen predmet na nobeni stopnji izobraževalnega procesa.

Kakšen je po vašem mnenju odnos današnje generacije šolarjev do filma, ali vedo o filmu več kot generacije pred njimi?

Zdi se mi, da je ta odnos precej raznolik. V prvem tednu programa Kinobalon je v Kinodvor prišlo kar nekaj otrok, ki še nikoli prej niso bili v kinu, kar pa ne pomeni, da filmov ne gledajo. Mislim, da je treba danes razlikovati med gledanjem filma in samim odnosom do filma in kinematografije. Večina mlajše generacije vsakodnevno z navdušenjem sprejema videovsebine, vendar imajo do filma kot takega precej neoblikovan odnos. Filme torej gledajo, vendar se o njih ne pogovarjajo, ni refleksije o temah, ki se jih filmi lotevajo in so relevantne tudi v širšem kontekstu. Dober primer tega tedna je film *Dar Fur* – *Vojna za vodo*, ki smo ga vključili v program *Solski Kinobalon*. Po projekciji se študentje o filmu in o političnem stanju v Darfurju pogovarjajo z avtorjem in aktivistom Tomom Kržnarjem, kar jim omogoči dosti bolj celostno izkušnjo oziroma doživljanje filma. V zvezi s samim procesom ustvarjanja filma pa so današnje mlade generacije gotovo dosti bolj podkovane kot na primer generacije v 80. letih, ko je Mirjana Borčič ugotavljala, da otroci ne vedo skoraj ničesar o procesu izdelovanja filmov. Takrat so se pri filmski vzgoji morali še dodatno posvečati osvetljevanju samega procesa nastajanja filma, danes pa je morda ravno obrnjeno, saj so mladi v izdelavi filmov precej bolj podkovani. Temelj filmske vzgoje po mojem mnenju zajema oboje, se pravi razumevanje filma kot medija in refleksijo celostne filmske izkušnje.